

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษามีอยู่ 3 ประการคือ อาจารย์ ผู้สอน หลักสูตรและผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้อง รู้และเข้าใจถึงลักษณะของผู้สอน ลักษณะหลักสูตรและลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน โดยเฉพาะลักษณะวิธีการเรียนของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ถ้าผู้สอนทราบ ลักษณะวิธีการเรียนหรือแบบการเรียนของผู้เรียน จะทำให้จัดดำเนินการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนควรให้ความสำคัญ อย่างจริงจังจึ่งต่อ เรื่องดังกล่าว เพื่อนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มุ่งพัฒนาคุณภาพบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อันเป็นการนำไปสู่คุณภาพของ มหาวิทยาลัยเอกชนนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน
2. เปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่กำลัง ศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2533 มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 798 คน กระจายใช้แบบสอบถามวัดแบบการเรียน (Student Learning Style Questionnaire) ของกรรธาและไรช์แมน (Grasha and Reichman) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 794 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.49 แบบสอบถามวัดแบบการเรียนนี้เป็นแบบให้ผู้ตอบประเมินค่า 5 ระดับ (1-5) กระจายให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนโดยทั่วไป ของผู้ตอบเพียงค่าตอบเดียว ข้อคำถามในแบบสอบถามจะประกอบด้วยรายละเอียดของข้อคำถามของแบบการเรียนทั้ง 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง

แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขันและแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจัดเรียงสลับซ้อนกัน เพื่อไม่ให้ผู้ตอบทราบว่าข้อคำถามนั้นเป็นแบบการเรียนรู้แบบใด ผู้วิจัยได้ทดสอบ เครื่องมือ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 คน พิจารณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษา จำนวน 80 คน และหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง 0.75

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์รายการหาความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลด้านสถานภาพ สำหรับข้อมูลแบบการเรียนรู้ วิเคราะห์รายการหาความถี่ของจำนวนนักศึกษานในแต่ละแบบการเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ใด มีความถี่สูงสุด ถือนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชอบแบบการเรียนรู้แบบนั้น แล้วเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ จำแนกตามคัมภีร์ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square, X^2) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 794 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีระดับต้น (ชั้นปีที่ 1 และ 2) จำนวน 483 (ร้อยละ 60.83) เป็นนักศึกษาชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) จำนวน 311 คน (ร้อยละ 39.17)

นักศึกษสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีจำนวนมากที่สุด คือ 499 คน (ร้อยละ 62.85) และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับกลาง (2.26-2.99) มีจำนวนมากที่สุด คือ 353 คน (ร้อยละ 44.46)

2. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด จำนวน 296 คน (ร้อยละ 37.3) รองลงมาคือ แบบร่วมมือ จำนวน 267 คน (ร้อยละ 33.6) ขณะที่ชอบแบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุดจำนวน 22 คน (ร้อยละ 2.8) (ดูตารางที่ 9) เมื่อจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

2.1 เมื่อพิจารณาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีระดับต้นชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด จำนวน

189 คน (ร้อยละ 39.1) ขณะที่นักศึกษาชั้นปีระดับปลาย ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุดจำนวน 118 คน (ร้อยละ 37.9) รองลงมานักศึกษาชั้นปีระดับต้น ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือจำนวน 149 คน (ร้อยละ 30.8) ขณะที่นักศึกษาชั้นปีระดับปลายชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจำนวน 107 คน (ร้อยละ 34.4) และทั้งระดับต้นและระดับปลาย ชอบแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด จำนวน 18 คน และ 4 คน (ร้อยละ 3.7 และ 1.3 ตามลำดับ) สำหรับแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันนั้น นักศึกษาชั้นปีระดับต้นและระดับปลายจะชอบแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ นักศึกษาระดับต้นชอบแบบแข่งขันมากกว่าระดับปลาย คือ มีจำนวน 43 คน (ร้อยละ 8.9) ส่วนนักศึกษาระดับปลายชอบแบบแข่งขันจำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.9)

2.2 แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด จำนวน 212 คน และ 43 คน (ร้อยละ 42.5 และ 34.4 ตามลำดับ) รองลงมาชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 188 คน และ 36 คน (ร้อยละ 37.7 และ 28.8 ตามลำดับ) ส่วนแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง เป็นแบบที่ชอบน้อยที่สุด จำนวน 10 คน และ 2 คน (ร้อยละ 2 และ 1.6 ตามลำดับ)

ขณะที่นักศึกษามนุษยศาสตร์ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุดจำนวน 43 คน (ร้อยละ 25.3) รองลงมาชอบแบบมีส่วนร่วมจำนวน 41 คน (ร้อยละ 24.1) และชอบแบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุดจำนวน 10 คน (ร้อยละ 5.9)

สำหรับแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน นักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ชอบแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบแข่งขันมากกว่าสาขาวิชาสังคมศาสตร์อย่างเห็นได้ชัด นั่นคือ นักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ชอบแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน จำนวน 38 คน และ 21 คน (ร้อยละ 22.4 และ 12.4 ตามลำดับ) นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ชอบแบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน จำนวน 24 คน และ 13 คน (ร้อยละ 19.2 และ 10.4) ขณะที่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ชอบแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน จำนวน 49 คน และ 21 คน (ร้อยละ 9.8 และ 4.2) เท่านั้น

2.3 แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (3.00 ขึ้นไป) และระดับต่ำ (2.25 ลงมา) ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด จำนวน 60 คนและ 124 คน (ร้อยละ 43.8 และ 40.8 ตามลำดับ) รองลงมาชอบแบบร่วมมือ จำนวน 43 คน และ 104 คน (ร้อยละ 31.4 และ 34.2

ตามลำดับ) ขณะที่ชอบแบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุดจำนวน 4 คนและ 10 คน (ร้อยละ 2.9 และ 3.3 ตามลำดับ)

สำหรับแบบการเรียนลำดับรอง ๗ ลงมา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบแบบการเรียนแบบอิสระ และแบบแข่งขันสูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในขณะที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาและแบบหลีกเลี่ยงสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ส่วนนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับกลาง (2.26-2.99) ชอบแบบการเรียนแตกต่างไปจากนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและระดับต่ำ คือ ชอบแบบร่วมมือสูงสุด จำนวน 120 คน (ร้อยละ 34) รองลงมา ชอบแบบมีส่วนร่วม จำนวน 112 คน (ร้อยละ 31.7) ขณะที่ชอบแบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.3)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนกับระดับชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทดสอบทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Squar, X^2) ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบแบบการเรียนกับระดับชั้นปี

ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ

.01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน จะชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยระดับชั้นปีของนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (3.00 ขึ้นไป) มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 และระดับชั้นปีของนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ (2.25 ลงมา) มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียน ที่ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง และระดับต่ำ เมื่ออยู่ในระดับชั้นปีต่างกันจะชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน ขณะที่ ระดับชั้นปีของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน ชอบแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบแบบการเรียนกับสาขาวิชา

สาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ

.01 แสดงว่า นักศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยสาขาวิชาของนักศึกษาชั้นปีระดับต้น (ชั้นปีที่ 1 และ 2) และชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ.01 แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละระดับชั้นปี คือ ชั้นปีระดับต้น และ ชั้นปีระดับปลายที่อยู่ในสาขา

วิชาต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน ขณะที่ สาขาวิชาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (3.00 ขึ้นไป) ระดับกลาง (2.26-2.99) และระดับต่ำ (2.25 ลงมา) มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 .01 และ .01 ตามลำดับ แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละระดับ คือ ระดับสูง, ระดับกลาง และระดับต่ำ ที่อยู่ในสาขาวิชาต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับต้น (ชั้นปีที่ 1 และ 2) ไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีระดับต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ชอบแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .01 นักศึกษาชั้นปีระดับปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันชอบแบบการเรียนต่างกัน ขณะที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ชอบแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีการเรียนแบบพึ่งคำบรรยายในชั้นเรียน บางครั้งเรียนจากเทปบันทึกภาพ (V.D.O) ภาพนิ่ง (สไลด์) มีการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียนของนักศึกษา ประกอบกิจกรรมในการเรียนการสอน ทั้งในและนอกชั้นเรียนตามที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมาย ศึกษางานนอกสถานที่ในบางสาขาวิชาและบางรายวิชา มีการฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ชอบกิจกรรมกีฬา การออกกำลังกายอาสาพัฒนาฯ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สนใจชีวิตในสังคม ลักษณะทั่วไปจะเป็นคนมีน้ำใจ ช่วยเหลือสังคมดี มีอุดมคติ ต้องการใช้ความรู้ควบคู่กับการใช้ชีวิตประจำวัน ให้ความร่วมมือทั้งกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน (สัมภาษณ์ ทรงพล ภูมิพัฒน์, อาจารย์, 27 ตุลาคม 2534)

จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาลักษณะแบบการเรียนของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์ลักษณะการเรียนการสอนของสาขาวิชาสังคมศาสตร์นั้นปัจจุบัน มีการเรียนการสอนแบบเชิงบรรยายเป็นส่วนใหญ่ มีอุปกรณ์ประกอบการบรรยาย สร้างแรงจูงใจและความน่าสนใจเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน มีการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี โดยเฉพาะการมีเกณฑ์กำหนดเวลาเข้าชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียน นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการเข้าชั้นเรียนมาก เพราะถ้ามีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์กำหนดก็จะถูกตัดสิทธิ์การสอบในรายวิชานั้น ๆ ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทต่อนักศึกษามาก จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันและกัน เอื้อเพื่อต่อกันในกลุ่มเพื่อน บรรารณาคือต่อกัน อันเป็นส่วนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ (สัมภาษณ์ ทรงพล ภูมิพัฒน์, อาจารย์, 27 ตุลาคม 2534)

จากลักษณะการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันในการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจึงมีอยู่มาก โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับกลางถึงระดับค่อนข้างดีจะให้ความช่วยเหลือทางการเรียนต่อเพื่อนนักศึกษาด้วยกันเป็นอย่างดี ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงส่วนมากจะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือน้อย จะมีบ้างเป็นบางครั้งบางคราวและจะให้เหตุผลว่ามีเวลาน้อย เพื่อปฏิเสธการให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน (สัมภาษณ์ ชุติมา ชอบดี, นักศึกษา 19 พฤศจิกายน 2534)

นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในชั้นปีระดับต้นส่วนใหญ่เป็นการเรียนวิชาพื้นฐาน การสอนเป็นลักษณะเชิงบรรยายเนื้อหาวิชา มีการมอบหมายงานกลุ่ม มีการอภิปรายร่วมบ้างบางรายวิชา มีเกณฑ์กำหนดเวลาในการเข้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลทางการเรียนและมีการศึกษาคุณงานนอกสถานที่บ้างในบางรายวิชา ส่วนในชั้นปีระดับปลาย การเรียนการสอนเป็นเชิงบรรยายในเนื้อหาของสาขาวิชาเอกทางสังคมศาสตร์ มีการมอบหมายงานกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มประกอบวิชา เน้นการอภิปราย การสัมมนา การฝึกปฏิบัติงานจริงในสาขาวิชาทั้งในและนอกสถาบัน อุปกรณ์ประกอบการสอนใช้เครื่องฉายภาพนิ่ง (สไลด์) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพโทรทัศน์ (V.D.O.) กล้องถ่ายภาพ เครื่องคอมพิวเตอร์ ประกอบการบรรยาย (สัมภาษณ์ เสาวลักษณ์ ชอบดี, นักศึกษา, 13 กุมภาพันธ์ 2534. สัมภาษณ์ นิศยา ศรีจันทร์อินทร์, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535. สัมภาษณ์ มยุรี คมวีระวงศ์, นักศึกษา, 18 พฤศจิกายน 2534. สัมภาษณ์ วุฒิชัย อุดมศักดิ์, นักศึกษา, 29 ตุลาคม 2535.)

สัมภาษณ์ อมรรัตน์ บุญประคอง, นักศึกษา, 29 ตุลาคม 2535)

สำหรับสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ลักษณะการสอนของสาขาวิชามีการมอบหมายงานกลุ่มเป็นงานเชิงปฏิบัติ ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น เน้นการนำเสนอโครงงาน และผลงาน ร่วมวิจารณ์งานที่นำเสนอ มุ่งสร้างเอกลักษณ์ทางความคิดสร้างสรรค์ เพื่อผลิตผลงานใหม่ ๆ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปฏิบัติงานร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาเป็นอย่างมาก ประกอบกับการที่จะสร้างผลงานใหม่ ๆ ที่มีเอกลักษณ์ทางความคิดสร้างสรรค์ได้นั้น นักศึกษาจะต้องมีความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง รอบรู้หลักทฤษฎีที่ถูกต้องถึงขั้นประยุกต์ใช้เพื่อสร้างผลงานใหม่ ๆ จึงต้องได้รับการฝึกฝนทางทักษะ เพื่อให้เกิดความชำนาญและฝึกการสร้างสรรคทางความคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น และวิจารณ์ผลงานได้เป็นอย่างดี นักศึกษาจึงให้ความสนใจและร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมาก เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียนและจากการสังเกตสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในผลงานได้ (สัมภาษณ์ สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535) และอาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนโดยการอภิปรายถกเถียง เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เมื่อจะดำเนินงานสิ่งใดจึงร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อดำเนินการร่วมกัน (สัมภาษณ์ นพรัตน์ โชคชัยชุกกุล, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535)

นักศึกษสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในชั้นปีระดับต้นเป็นการสอนเชิงบรรยายเนื้อหาวิชาพื้นฐานมีการมอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม เป็นงานเชิงปฏิบัติ มีการร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน การประเมินผลการเรียนส่วนหนึ่ง พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการเรียนในชั้นเรียนและการให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับมอบหมาย ส่วนในชั้นปีระดับปลายเป็นการบรรยายในสาขาวิชาเอก มีการมอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม เน้นการนำเสนอโครงงานและผลงาน การวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น เน้นความคิดสร้างสรรค์ในผลงานใหม่ ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางความคิด (สัมภาษณ์ นพรัตน์ โชคชัยชุกกุล, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535. สัมภาษณ์ สุพรรณวัฒน์ ทองงาม, นักศึกษา, 17 พฤษภาคม 2535. สัมภาษณ์ สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535)

ในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ชั้นปีระดับปลาย ชอบแบบการเรียนแบบอิสระสูง อาจเป็นเพราะสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์ เมื่อศึกษาถึงชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) วิชาที่เรียนจะเป็นวิชาเอกที่เน้นการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้สร้างผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ทาง

ความคิดของตนเอง ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องการความเป็นตัวของตัวเองมีความคิดเป็นอิสระเพื่อสร้างผลงานใหม่ ๆ ด้วยความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง (สัมภาษณ์ สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535.) และแสดงออกด้วยการชอบแบบการเรียนแบบอิสระสูงขึ้น

สำหรับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ในชั้นปีระดับต้นเป็นการสอนเชิงบรรยายเนื้อหาวิชาพื้นฐาน เน้นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ วิชาข้อปฏิบัติประกอบ การบรรยาย มีการมอบหมายงานกลุ่ม มีการทดลองทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานบาง รายวิชา ส่วนในชั้นปีระดับปลาย เน้นบรรยายเนื้อหาวิชาเอกและการนำทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้กับอุปกรณ์สาขาวิชาเอก การฝึกปฏิบัติงานจริง การฝึกงานนอกสถานที่ ตรงตามสาขาวิชาเอก (สัมภาษณ์ จักรกฤษณ์ จารัสศรี, นักศึกษา, 29 ตุลาคม 2535.)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มี ผลการวิจัยที่สำคัญ และข้อค้นพบที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และชอบแบบร่วมมือเป็นอันดับรองลงมา ขณะที่ชอบแบบ ทดลองเล็กน้อยที่สุด (ดูตารางที่ 9) ซึ่งลักษณะของแบบมีส่วนร่วม (Participant) นั้น นักศึกษาเป็นผู้ที่ต้องการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนในชั้นเรียน เป็นผู้มีความรับผิดชอบแม้จะนอกชั้นเรียน ชอบมีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนและ มีความรู้สึกว่าจะต้องมีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในกิจกรรมการเรียน การสอน แต่จะมีส่วนร่วมน้อยมากหรือไม่มีส่วนร่วมเลย ในกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การเรียน ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนของแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม (Kozma and Others, 1978) เป็นการบรรยายกับการสนทนาโต้ตอบสลับกัน นักศึกษามีโอกาสสนทนาโต้ตอบในเนื้อหาสาระ ชอบการทดสอบที่ให้แสดงความคิดเห็นทั้งความคิดเห็นในประเด็นที่ตั้งขึ้น และความคิดเห็นส่วนตัว นักศึกษาจะอ่านหนังสือที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ชอบการสอนที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยความกระตือรือร้น น่าสนใจ ชอบผู้สอนที่สามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหาวิชาได้ดี

สำหรับการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ความที่ สวัสดิ์ พดกษตระกูล (2533) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า เป็นการสอนที่เน้นการสอน คนหนุ่มมากใช้การบรรยายเป็นหลัก มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนใน ชั้นเรียน ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ เป็นแนวทางสนับสนุนให้ นักศึกษาชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมอย่างยิ่ง

จากการสัมภาษณ์ ทราบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเรียนแบบพึ่งพา บรรยายในชั้นเรียน มีกิจกรรมกลุ่มและได้รับมอบหมายงานกลุ่มในรายวิชาที่เรียน มีการซักถามอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน บางครั้งมีการเรียนจาก เทปบันทึกภาพ (V.D.O.) ภาพนิ่ง (สไลด์) มีการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน และอาจารย์ ผู้สอนมีวิธีสอนโดยการอภิปราย ถกเถียง เปิดโอกาสให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อดำเนินงานร่วมกัน (สัมภาษณ์ อาจารย์, นักศึกษา, ภาคผนวก ค.) ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนแบบมีส่วนร่วมเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ พบว่า เป็นหลักสูตรในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ซึ่ง วิทกิน (Witkin) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของสาขาวิชาและลักษณะการจัดการเรียน การสอนของสาขาทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ไว้ว่า อาจารย์ผู้สอนจะมี แบบการสอนลักษณะ เฟลด์ ดีเพนเดนท (Field Dependent) คือ จะใช้ สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางสังคมตลอดจนความคิดเห็นของคนรอบข้าง พิจารณา เพื่อตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Witkin ใน Kozma and Others, 1975) จึงทำให้นักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางการเรียนการสอนที่กำหนด ขึ้นอย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งสนับสนุนลักษณะของ แบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาดังผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

เมื่อพิจารณาแบบการ เรียนในอันดับรองลงมา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน ชอบแบบการ เรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับแบบการ เรียน แบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ กราชา และ ไรซ์แมน (Grasha & Reichman) ได้กล่าวถึงแบบการ เรียนทั้งสองไว้ว่า แบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ มีลักษณะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่ม เพื่อนผู้ เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนการสอน และให้ความร่วมมือกับอาจารย์เป็น อย่างดี ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกันมากกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล มีการช่วยเหลือกันในการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนมี ความรับผิดชอบ มีปฏิสัมพันธ์สูงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและกลุ่มเพื่อน (Grasha and Reichman, 1978) ซึ่งประยชน์ คุปต์กาญจนากุล พบว่า แบบการ เรียน

แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง แสดงว่า นักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูง ก็ชอบแบบร่วมมือสูงด้วย (ประโชชน์ คุปต์กาญจนากุล, 2525)

นอกจากนี้ การเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ ยังมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบุคลิกภาวะตามธรรมชาติของวัยนักศึกษา เพราะนักศึกษาต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและสังคม ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้กล่าวว่า ในวัยนี้จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยความอยากรู้อยากเห็น เต็มใจที่จะทำงาน และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับกลุ่มเพื่อนในรูปแบบต่าง ๆ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) อีกทั้งการให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมชมรมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาได้ มีพัฒนาการจากประสบการณ์ตรง ทำให้ นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกันดังที่ ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2534) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนจะสนใจกิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การออกค่ายและสนใจชีวิตในสังคม จากลักษณะดังกล่าวจึง เอื้ออำนวยให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ เป็นอันดับสูงสุด และอันดับรองลงมาตามลำดับ

นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามักจะมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือมากที่สุดดังที่ ประโชชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) วิจัยพบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วมอยู่ในอันดับสูงสุด อุไรรัตน์ ศรีสวย (2527) พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพฯ มีลักษณะการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมืออยู่ในเกณฑ์สูงที่สุด ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2532) พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือมากที่สุด พรทิพย์ บุญรอด (2534) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และ จันทนา พรหมศิริ (2535) พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ เช่นกัน คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมากที่สุด

สำหรับแบบการเรียนที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชอบน้อยที่สุดคือ แบบหลีกเลี่ยง ซึ่งลักษณะของแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง คือ นักศึกษาไม่สนใจการเรียนเนื้อหาวิชา ไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ไม่ชอบการสอบ ไม่ชอบการบรรยายที่มีระบบระเบียบ ไม่ชอบปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ (Grasha and Reichman, 1978) ลักษณะนี้นิสิตนักศึกษา

ทั่วไปก็ชอบน้อยที่สุดเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ประยชน์ คุปต์กาญจนากุล, 2525) แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ทัศนีย์ ศิริวัฒน์, 2532) และแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา (ชานสิทธิ์ สุชาติ, 2532) ซึ่งนิสิตนักศึกษาชอบแบบหลัก เลียงน้อยที่สุดเช่นกัน เมื่อพิจารณาธรรมชาติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนสูง จึงพยายามที่จะเรียนให้ได้ดีที่สุด นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนจึงชอบแบบการเรียนแบบหลัก เลียงน้อยที่สุด เพื่อมุ่งหวังผลสำเร็จทางการศึกษา

ด้วยลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนใหญ่เป็นการบรรยายในชั้นเรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีเกณฑ์กำหนดเวลาเข้าชั้นเรียน มีกิจกรรมกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง ลักษณะของหลักสูตรส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ลักษณะการสอนจะใช้สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ตลอดจนความคิดเห็นของคนรอบข้างพิจารณาเพื่อตัดสินใจ (Witkin, 1975) สภาพการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนแบบหลัก เลียงเลย โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในการเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนแล้วจะเห็นว่า ผู้เรียนต้องรับภาระสูง เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยรัฐบาลจะแตกต่างกันอยู่มาก เช่น ค่าหน่วยกิต หน่วยกิตละ 500 บาท สำหรับวิชาบรรยาย และหน่วยกิตละ 1,200 บาท ในวิชาปฏิบัติการทางวิศวกรรมศาสตร์ ฉะนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่จึงไม่ชอบแบบการเรียนแบบหลัก เลียง เพราะจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จทางการศึกษา และเสียค่าใช้จ่ายอย่างไร เหตุผลอันควร

ส่วนผลการวิจัยของ ประยชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) พบว่าแบบการเรียนแบบหลัก เลียง มีความสัมพันธ์ในทางลบกับแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ แสดงว่า นักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือจะไม่ชอบแบบการเรียนแบบหลัก เลียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบ แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนต่างระดับชั้นปี ต่างสาขาวิชา และต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อภิปรายผลดังนี้

2.1 ระดับชั้นปี

จากการเปรียบเทียบระหว่าง แบบการเรียนกับระดับชั้นปี พบว่า แบบการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับระดับชั้นปี (ตารางที่ 10) นั่นคือนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีระดับต้น (ชั้นปีที่ 1 และ 2) ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุดร้อยละ 39.1 และชอบแบบร่วมมือรองลงมาร้อยละ 30.8 ในขณะที่

นักศึกษาชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุด ร้อยละ 37.9 รองลงมาชอบแบบมีส่วนร่วม ร้อยละ 34.4

จากการที่นักศึกษาค่าระดับชั้นปีชอบแบบการเรียนรู้แตกต่างกันนั้นเพราะลักษณะธรรมชาติของนักศึกษานั้นแต่ละระดับชั้นปีต่างกัน และได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยสภาพนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพนักศึกษาของประเทศไทย อดิชา วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) พบว่า นักศึกษาชั้นปีระดับต้นสนใจกับทุกสิ่งรอบด้าน พยายามและต้องการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการศึกษา เชื้อพันคำสั่งของอาจารย์ ส่วนนักศึกษาชั้นปีระดับปลาย กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทมาก ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาต่อ หรือ การงานและความก้าวหน้าในอนาคตและ ทอง เรือง อมรัชกุล (2525) ได้สรุปงานวิจัยในประเทศไทยไว้ว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีระดับต้น จะมุ่งหวังความสำเร็จเชิงวิชาการ แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง สภาพเรียบร้อย เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความกล้าและคึกคัก มีวัฒนธรรม เพื่อนฝูง ลักษณะกลุ่มย่อย ส่วนนักศึกษาชั้นปีระดับปลายจะมีวัฒนธรรมความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะสูงมาก ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นและค่านิยมคล้ายกัน สนใจชีวิตหลังสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จากลักษณะที่แตกต่างกันของนักศึกษาค่าระดับชั้นปี จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน

ชั้นปีระดับต้น

จากลักษณะหลักสูตร การสอนในชั้นปีระดับต้น (ชั้นปีที่ 1 และ 2) ส่วนใหญ่เป็นวิชาพื้นฐาน มีลักษณะการสอนเชิงบรรยายเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนมีการมอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม มีการร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนตามหัวข้อที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ในบางรายวิชา อุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่ใช้ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพโทรทัศน์ (V.D.O.) เครื่องคอมพิวเตอร์

การประเมินผลการศึกษาค่าส่วนหนึ่ง พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในชั้นเรียนและมีเกณฑ์กำหนดเวลาในการเข้าชั้นเรียน ฉะนั้น นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการเข้าฟังคำบรรยายเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน เพื่อจะได้รับความรู้จากชั้นเรียน และมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียนและกิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมาย โดยเฉพาะการใช้ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เป็นสื่อที่สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจการเรียนในชั้นเรียน ประกอบกับการใช้เกณฑ์กำหนดเวลาเข้าชั้นเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียน นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการเข้าชั้น

เรียนมาก เพราะถ้ามีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 % จากเวลาเรียนทั้งหมดก็จะถูกตัดสิทธิ์การสอบในรายวิชานั้น ๆ (สัมภาษณ์, อาจารย์, นักศึกษา, ภาคผนวก ค.)

จากลักษณะหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในชั้นปีระดับต้นดังกล่าว จึงสนับสนุนให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ดังผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

ชั้นปีระดับปลาย

สำหรับนักศึกษาชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4) ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด ทั้งนี้ หลักสูตรการสอนของชั้นปีระดับปลายส่วนใหญ่เป็นวิชาในสาขาวิชาเอก มีลักษณะการเรียนการสอนที่เน้นการนำเสนอโครงงานและผลงานร่วมวิจาร์ณและแสดงความคิดเห็น ร่วมสัมมนา อภิปราย และฝึกปฏิบัติงานจริงในสาขาวิชา มีการมอบหมายงานกลุ่มและกิจกรรมกลุ่มประกอบวิชา มีปฏิสัมพันธ์สูงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและกลุ่มเพื่อน (สัมภาษณ์ อาจารย์ ภาคผนวก ค.) ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีความคิดเห็นและค่านิยมคล้ายกัน มีเอกลักษณ์เฉพาะสูง และกลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทสูงมากต่อตัวนักศึกษา จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันทางการเรียน (สัมภาษณ์ ทรงพล ภูมิทัศน์, หัวหน้าฝ่ายแนะแนวมหาวิทยาลัยศรีปทุม, 27 ตุลาคม 2534) จากลักษณะด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และลักษณะของนักศึกษาดังกล่าวจึง เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้นักศึกษาชั้นปีระดับปลาย ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด

นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาชั้นปีระดับต้นชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีระดับปลายอย่างเห็นได้ชัด อันเป็นผลจากหลักสูตรการสอน ลักษณะการเรียนการสอนและลักษณะของนักศึกษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

ลักษณะหลักสูตรการสอนของนักศึกษาชั้นปีระดับต้น ส่วนใหญ่เป็นวิชาพื้นฐาน มีลักษณะการสอนเชิงบรรยาย เนื้อหาวิชาในชั้นเรียน ลักษณะโดยทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีระดับต้น จะมุ่งหวังความสำเร็จเชิงวิชาการสูง แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีความกล้าและตื่นตัว (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525) สนใจกับทุกสิ่งรอบด้าน พยายามปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการศึกษาสูง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) ลักษณะกลุ่มเพื่อนยังเป็นกลุ่มย่อย ๆ มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันน้อย (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525) ให้ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือกันจึงอยู่ในวงจำกัด โดยเฉพาะการวัดและการประเมินผลการเรียนส่วนหนึ่งพิจารณาจากผลงาน ที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย (สัมภาษณ์ สุพรรณวัฒน์ ทองงาม นักศึกษา, 17 พฤษภาคม 2535) และมีการวัดผลการเรียนเป็นระดับคะแนน (หลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2533)

ดังนั้น นักศึกษาจึงรู้สึกว่าจะต้องทำผลงานของตนเองให้ดีกว่าผู้อื่นหรือกลุ่มอื่น เพื่อจะได้รับผลการเรียนในระดับที่สูงกว่าผู้อื่น อันเป็นผลให้นักศึกษาแสดงออก ในรูปของการชอบการ เรียนแบบแข่งขัน

สำหรับนักศึกษาชั้นปีระดับปลาย ชอบแบบการ เรียนแบบแข่งขันน้อยกว่า ชั้นปีระดับต้น อาจเป็นเพราะลักษณะโครงสร้างหลักสูตรของชั้นปีระดับปลายเป็น วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเอก) มีการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา ในสาขาวิชาเอก มีการมอบหมายงานกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มประกอบวิชา เน้นการอภิปรายการสัมมนา การฝึกปฏิบัติงานจริงในสาขาวิชา การแสดงผลงานร่วมกัน ร่วมกันวิจารณ์ และ แสดงความคิดเห็นทางวิชาการ (สัมภาษณ์ นพรัตน์ โชคชัยชุกกุล, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2525) ซึ่งจะเห็นว่าลักษณะดังกล่าวจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักศึกษาเป็นอย่างมาก มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง นักศึกษา ให้ความสนใจและร่วมมือนอกกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมาก เพื่อจะนำความ รู้มาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี (สัมภาษณ์ สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535) โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีระดับปลายจะมีกลุ่มเพื่อนที่มีความคิดเห็นและ ค่านิยมคล้ายกันสนใจชีวิตหลังสำเร็จการศึกษาไปแล้ว (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525) ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาต่อ หรือการงาน และความ ก้าวหน้าในอนาคต (วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา, 2530) ลักษณะการแข่งขัน กันเรียนจึงน้อย จะมีลักษณะที่ให้ความร่วมมือกันมากกว่า และแสดงออกด้วยการ ชอบแบบการ เรียนแบบแข่งขันน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีระดับต้น ดังผลที่ได้จากการวิจัย

2.2 สาขาวิชา

จากการเปรียบเทียบระหว่าง แบบการ เรียนกับสาขาวิชา พบว่า แบบการ เรียนมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชา (ตารางที่ 11) หมายถึง นักศึกษาค่าสาขาวิชาชอบแบบการ เรียนแตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาสาขาวิชา สังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วม สูงสุด ในขณะที่นักศึกษาสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์ ชอบแบบการ เรียนแบบร่วมมือ สูงสุด (ตารางที่ 11) ทั้งนี้ เนื่องจาก ลักษณะเฉพาะของแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่าง ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอนระบบการ เรียนการสอนกิจกรรมการ เรียน การสอนรวมถึงลักษณะของนักศึกษา กล่าวคือ

นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และชอบแบบร่วมมือกับแบบพึ่งพารองลงมาตามลำดับ จากการ สัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะการเรียนการสอนของสาขาวิชาสังคมศาสตร์นั้น มีการ เรียนการสอนแบบเชิงบรรยายเป็นส่วนใหญ่ มีอุปกรณ์ประกอบการบรรยาย สร้าง แรงจูงใจและความน่าสนใจในเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน มีการอภิปรายเกี่ยวกับ

เนื้อหาวิชาในชั้นเรียน นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี โดยเฉพาะการมีเกณฑ์กำหนดเวลาเข้าชั้นเรียน นักศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการเข้าชั้นเรียนมาก เพราะถ้ามีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์กำหนดก็就会被ตัดสิทธิ์การสอบในรายวิชานั้น ๆ จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมดังผลที่ได้จากการวิจัยในขณะเดียวกันกลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทมากต่อตัวนักศึกษา จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันและกัน เอื้อเพื่อต่อกันในกลุ่มเพื่อน บรรารณาคือต่อกันอันเป็นส่วนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันครองลงมา (สัมภาษณ์ทรงพล ภูมิพิพัฒน์, อาจารย์, 27 ตุลาคม 2534) และด้วยความเป็นอยู่ตามวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ทางการศึกษาที่มุ่งหวังให้บัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติด้านความรู้คู่คุณธรรมเป็นผู้รอบอ้อมอารีย์ มีจิตใจเมตตา กรุณา เคารพนับถือครู-อาจารย์อย่างสูง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2534) ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเน้นอาจารย์เป็นจุดศูนย์กลาง การกำหนดกิจกรรมและเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่ อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้กำหนด (ประธาน วัฒนวานิช, 2529) ดังนั้นนักศึกษาจึงให้ความสำคัญเคารพนับถือ ศรัทธาเชื่อฟัง และมุ่งหวังว่าอาจารย์เป็นที่พึ่งของตนในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นเหตุให้นักศึกษาส่วนหนึ่ง ผากความหวังทางการศึกษาไว้กับอาจารย์เป็นสำคัญ และในด้านกลุ่มเพื่อนนั้นก็ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน อันส่งผลแสดงออกเป็นลักษณะของแบบการเรียนแบบพึ่งพาในอันครองลงมา ดังผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

สำหรับนักศึกษสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ชอบแบบการเรียนแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด ด้วยลักษณะการสอนของสาขาวิชาที่มีการมอบหมายงานกลุ่มเป็นงานเชิงปฏิบัติมีการร่วมมือบรรยายแสดงความคิดเห็น (Witkin, 1975) เน้นการเสนอโครงงาน และผลงาน ร่วมวิจารณ์งานที่นำเสนอมุ่งสร้างเอกลักษณ์ตามความคิดเห็นสร้างสรรค์ เพื่อผลิตผลงานใหม่ ๆ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปฏิบัติงานร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาเป็นอย่างมาก ประกอบกับการที่จะสร้างผลงานใหม่ ๆ ที่มีเอกลักษณ์ทางความคิดสร้างสรรค์ได้นั้น นักศึกษาจะต้องมีความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง รอบรู้หลักทฤษฎีที่ถูกต้องถึงขั้นประยุกต์ใช้เพื่อสร้างผลงานใหม่ ๆ จึงต้องได้รับการฝึกฝนทางทักษะ เพื่อให้เกิดความชำนาญและฝึกการสร้างสรรคทางความคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น และวิจารณ์ผลงานได้เป็นอย่างดี นักศึกษาจึงให้ความสนใจและร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมาก เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน และจากสิ่งแวดล้อมภาคล้อมต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในผลงานได้ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ (สัมภาษณ์

สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535) และชอบแบบมีส่วนร่วมกับแบบพึ่งพา รองลงมาตามลำดับในระดับใกล้เคียงกัน อันเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะของสาขาวิชาและลักษณะการจัดการเรียนการสอน เพราะในสาขาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อาจารย์จะมีแบบการสอนลักษณะ Field Dependent คือเมื่อเวลาตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะใช้สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ทางสังคม ตลอดจนความคิดเห็นของคนรอบ ๆ ช่างมาใช้ในการพิจารณา เพื่อตัดสินใจ (Witkin ใน Dozma and Others, 1975) และมีวิธีการสอนโดยการอภิปรายอภิถาย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เมื่อจะดำเนินการสิ่งใดจึงร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อดำเนินการร่วมกัน (สัมภาษณ์ นพรัตน์ รัชชชัยชุติกุล, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535)

เมื่อพิจารณาโครงสร้างหลักสูตร พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์ นักศึกษาต้องเรียนวิชาในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมากกว่าสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นั่นคือ นักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์จะต้องเรียนในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านในจำนวนหน่วยกิต 105-110 หน่วยกิต ขณะที่นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เรียนในจำนวน 86 - 100 หน่วยกิต และนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์เรียนในจำนวน 83 - 99 หน่วยกิต (หลักสูตรมหาวิทยาลัยรังสิต, 2533. หลักสูตรมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2533. หลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2535. ภาคผนวก ค.)

โครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวนี้เอง ที่เป็นตัวกำหนดให้นักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์ต้องเรียนวิชาเฉพาะด้าน มากกว่าสาขาวิชาอื่น ซึ่งลักษณะของวิชาเฉพาะด้านเป็นวิชาที่เน้นเฉพาะวิชาเอก การจัดการเรียนการสอนจึงมีลักษณะเน้นการนำเสนอโครงงานและผลงานการวิจัยผลงานแสดงความคิดเห็นเป็นงานเชิงปฏิบัติ ร่วมอภิปราย ร่วมสัมมนา จึงมีการปฏิสัมพันธ์มากกว่าสาขาวิชาอื่น โอกาสในการร่วมมือกันทางการเรียนจึงมีมาก และแสดงออกด้วยการชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด ดังผลที่ได้จากการวิจัย

สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาชอบแบบร่วมมือ และพึ่งพาคตามลำดับ เมื่อพิจารณาภาพรวมจะเห็นว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ชอบแบบการเรียนไม่แตกต่างจากนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์

จากการที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีลักษณะการสอนเชิงบรรยายและปฏิบัติมีการมอบหมายงานกลุ่ม การฝึกปฏิบัติในสาขาวิชาเอก การใช้เครื่องมือประกอบการเรียน ลักษณะดังกล่าวสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนในชั้นเรียน มีการปรึกษาและร่วมมือกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับ

มอบหมายนักศึกษาให้ความสนใจ เนื้อหาวิชาจากคำบรรยายในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (สัมภาษณ์ จักรกฤษณ์ จารัสศรี, นักศึกษา, 29 ตุลาคม 2535) ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องที่สุด คีที่สนุกนี้เอง นักศึกษาจึงให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน และให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งแสดงออกเป็นการชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือสูงสุด และเมื่อพิจารณาแบบการเรียนในลำดับรอง ๆ ลงมา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพา คิดเป็นร้อยละ 19.2 ขณะที่นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพา คิดเป็นร้อยละ 9.8 เท่านั้น จากลักษณะเฉพาะอันเป็นธรรมชาติวิชาที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาแต่ละสาขาวิชาชอบแบบการเรียนต่างกัน กล่าวคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีหลักสูตรการสอนที่เน้นหลักการปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือประกอบการเรียนการสอน ซึ่งอาจารย์จะเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด (สัมภาษณ์ จักรกฤษณ์ จารัสศรี, นักศึกษา 29 ตุลาคม 2535) ด้วยลักษณะดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์รู้สึกว่ อาจารย์จะเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำในการศึกษาด้านปฏิบัติการได้เป็นอย่างดี การที่จะได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีจึงต้องอาศัยอาจารย์ผู้สอนเป็นสำคัญ และแสดงออกด้วยการชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพา สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ซึ่ง นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่จะชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือสูงกว่า ดังผลที่ได้จากการวิจัยโดยภาพรวม

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ระหว่างแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ตารางที่ 12) พบว่า แบบการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งนิสัยในการเรียน ทักษะคิดต่อการเรียน และการปรับตัวทางด้านกรเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (Phopham and Moore, 1960) สำหรับไดเนอร์ (Diners, 1970) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ที่พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีลักษณะทางวิชาการสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2526 ปริญญาบัตร อุดมศึกษาบัณฑิต (2529) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จในการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถ

และความพากเพียร เท่านั้นหากยังต้องอาศัยวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพช่วย
อีกด้วย

สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูง (3.00 ขึ้นไป) ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ขณะที่นักศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (2.26-2.99) ชอบแบบร่วมมือสูงสุด
และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ (2.25 ลงมา) ชอบแบบการเรียน
แบบมีส่วนร่วมสูงสุด (ตารางที่ 12)

จะเห็นว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและ
ระดับต่ำ ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุดเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับภาพ
รวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนโดยส่วนรวม ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ
แบบการเรียนลำดับรอง ๆ ลงมา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนสูงชอบแบบการเรียนแบบแข่งขัน และแบบอิสระสูงกว่านักศึกษาที่มีผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในขณะที่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะชอบ
แบบการเรียนแบบพึ่งพา และแบบหลีกเลี่ยงสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูง

ด้วยแบบการเรียนแบบอิสระและแบบแข่งขันนั้น ลักษณะของ
ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ชอบคิดด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในชั้นเรียน มี
ความตั้งใจเรียน และเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้
ด้วยการพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่นในชั้นเรียน จะต้องแข่งขันกับ
คนอื่น เพื่อระดับคะแนนที่ดีกว่า และจะต้องชนะเสมอ (Grasha and Reichart,
1975) ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิลลิก เทพหัสดิน ณ อยุธยา ณ อยุธยา (2530)
ได้จัดลักษณะและทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา แบ่งตามสติปัญญาไว้ว่า นักศึกษา
ที่เฉลียวฉลาดจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองสูง รักการค้นคว้าศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
สนใจการอภิปรายทางวิชาการในต่าง ๆ ชัยนพากเพียรในการเรียน รับความ
รู้ได้รวดเร็ว มีความคิด เหตุผลดี เข้าใจสาระที่อาจารย์สอนได้เป็นอย่างดี มี
ความสนใจในการเรียนการสอนโดยธรรมชาติ คาดหวังความสำเร็จทางการ
ศึกษาไว้สูง นักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจึงสอดคล้องกับ
ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบแบบ
การเรียนแบบอิสระและแบบแข่งขันสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สำหรับแบบการเรียนแบบพึ่งพาและแบบหลีกเลี่ยง ลักษณะ
ของผู้เรียนแบบพึ่งพาจะมีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการน้อยมาก จะเรียนรู้
เฉพาะสิ่งที่กำหนดให้เรียนเท่านั้น พยายามหาผู้ที่มีความสามารถที่จะแนะนำทาง
ในการศึกษา และต้องการได้รับความบอกกล่าวว่าควรทำอะไร ส่วนลักษณะของผู้

เรียนแบบหลัก เลียง เป็นลักษณะที่ไม่สนใจเรียนเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน ไม่มีส่วนร่วมกับนักศึกษาคนอื่น ๆ และอาจารย์ไม่สนใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชั้นเรียน นักศึกษากลุ่มนี้จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (Grasha and Reichman, 1975) ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้กล่าวไว้ว่า นักศึกษาที่เรียนรู้ค่อนข้างช้า หรือกลุ่มอ่อน จะเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอนต้องอธิบายหัวข้อของการสอน เหตุผลที่สอนประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียน ยกตัวอย่างประกอบ และให้ทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ ส่วนใหญ่สอบได้คะแนนไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาและแบบหลัก เลียง สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ดังนั้นจะพบว่า ภาพรวมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและระดับต่ำ ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุดเหมือนกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแบบการเรียนลำดับรอง ๆ ลงมาจะเห็นว่านักศึกษาสองกลุ่มนี้ ชอบแบบการเรียนแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับที่ ไคเนอร์ Diners, 1970) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีนิสัย และทัศนคติในการเรียนที่แตกต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณานักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (2.26 - 2.99) ซึ่งชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา (สัมภาษณ์ ทรงพล ภูมิพัฒน์, อาจารย์ 27 ตุลาคม 2534) ทราบว่า นักศึกษาที่ให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ชอบกิจกรรมกีฬา การออกค่ายบำเพ็ญประโยชน์ สนใจชีวิตในสังคม ลักษณะทั่วไปจะเป็นคนมีน้ำใจช่วยเหลือสังคมดีมีอุดมคติ ต้องการใช้ความรู้ควบคู่กับการใช้ชีวิตประจำวัน จึงให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน ลักษณะเช่นนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้จัดและเรียกนักศึกษากลุ่มนี้ว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษา (Collegiate) จากลักษณะดังกล่าวจึงมีส่วนทำให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นส่วนใหญ่ เพราะมีทัศนคติต่อการเรียนที่ผูกพันกับสังคมและการให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ซึ่ง โฟพแฮมและมัวร์ (Phopham and Moore, 1960) พบว่า นิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอรพินทร์ นิมิตรนิวัฒน์ (2522) ก็พบว่าสำหรับนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยส่วนกลางนั้น ปัญหาด้านกิจกรรม ด้านเพื่อน การเข้าสังคม การปรับตัวทางการเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนระดับปานกลาง มีทัศนคติทางการเรียนที่ต้องการใช้ความรู้ช่วยเหลือสังคม
สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกีฬา และให้ความร่วมมือ
กับทุกกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน จึงส่งผลให้นักศึกษากลุ่มนี้ชอบแบบการ
เรียนแบบร่วมมือดังผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ .

สรุปประเด็นที่น่าสนใจจากการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัย
เอกชนชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือสูงสุด ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษา
ชอบแบบการ เรียนแตกต่างกันเมื่อ เปรียบเทียบกับระดับชั้นปี สาขาวิชา และผล
สัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาก็ชอบแบบการ เรียนแตกต่างกันไม่
มากนัก นั่นคือ นักศึกษาจะชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมืออัน
ดั่งสูงสุดและอันดั่งรองลงมาสลับกัน ขณะที่ชอบแบบการ เรียนแบบหลัก เลียงน้อยที่
สุดในทุกกรณี

ภาพรวมที่เป็นลักษณะการ เรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเอกชนโดย
ทั่วไป เมื่อพิจารณาตามความชอบแบบการ เรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่ ดังหลัก
การจัดของ แอนโทนี กราชา และ เซอร์ริล โรชแมน (Grasha and
Reichman, 1978) สามารถประมวลได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจและต้องการ
เรียนรู้นั้นเนื้อหาวิชาที่สอนในชั้นเรียน ชอบมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ในกิจกรรม
การเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยายและสนทนาโต้ตอบ
ชอบผู้สอนที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาวิชาได้ดี การสอนซึ่งมีอาจารย์
เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์
การสอนต่าง ๆ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการ เรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักศึกษา
มีส่วนร่วมในการซักถามหรือตอบคำถาม เสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตาม
สมควร ลักษณะดังกล่าวนี้สนับสนุนให้นักศึกษาชอบแบบการ เรียนแบบมีส่วนร่วม
ส่วนนักศึกษาที่ชอบทำงานหรือร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ให้ความร่วมมือทั้งกิจกรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการ เรียน และกิจกรรมนักศึกษาที่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร สนใจและชอบการ เรียนที่มีการสนทนาโต้ตอบกัน เป็นกลุ่ม
การสัมมนา การมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ซึ่งนักศึกษามีความรู้สึกว่าความรู้จะ
เกิดขึ้นจากการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้ร่วมมือกัน ปรึกษาหารือกัน
ในการปฏิบัติงานในโครงการ นักศึกษากลุ่มนี้จะชอบแบบการ เรียนแบบร่วมมือ
(สัมภาษณ์, อาจารย์, นักศึกษา, ภาคผนวก ค.)

ถึงแม้ว่านักศึกษาที่ชอบแบบการ เรียนแบบแข่งขัน แบบอิสระ และแบบ
หลัก เลียง จะมีส่วนน้อยก็ตาม แต่นักศึกษาส่วนนี้ก็เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งใน
ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนที่น่าสนใจ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุที่แตกต่าง
กันทางด้านลักษณะของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม หรือ

ลักษณะ เฉพาะบุคคล ที่ทำให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนแตกต่างกันไป กล่าวคือ นักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันจะมีลักษณะ เป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยการพยายามหาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่นในชั้น มักเป็นผู้นำกลุ่มในการจัดสอบหรือเมื่อทำงานโครงการ ชอบชั้นเรียนแบบที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความรู้สึกที่ต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อจะได้รับคำชมจากอาจารย์ และการยอมรับจากเพื่อน ๆ หรือได้คะแนนที่ดีกว่า เขาจะมองบรรยากาศของชั้นเรียนเป็นการแข่งขันและ เขาจะเป็นผู้ชนะเสมอ (Grasha and Reichman 1978) ซึ่งพบมากในนักศึกษาชั้นปีระดับต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับกลางและระดับสูง โดยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและระดับกลาง ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันสูงกว่า นักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับเดียวกัน (ตารางที่ 21, 22) อาจเป็นเพราะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีลักษณะหลักสูตรเป็นหลักสูตวิชาชีพ ที่ประยุกต์มาจากหลักสูตรทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์คำนวณ วิทยาการคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรมหาวิทยาลัยรังสิต, 2533. หลักสูตร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2533. หลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2533.) ซึ่งเป็นคณะวิชาที่ได้รับความนิยมจากนักศึกษาอย่างมาก ฉะนั้นเมื่อนักศึกษามีโอกาสได้ศึกษาจึงตั้งใจเรียน ประกอบกับการมีพื้นฐานทางการเรียนที่ได้อยู่แล้วผนวกกับการที่จะต้องปรับตัวกับการเรียนในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่ยังมีไม่มากพอ การแข่งขันทางการเรียนจึงเกิดขึ้น นักศึกษาประเภทนี้จะพยายามหาทุก ๆ อย่างให้ดีกว่านักศึกษาคนอื่นเพื่อได้รับคำชมจากอาจารย์ และการยอมรับจากเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เขารู้สึกว่าบรรยากาศของชั้นเรียนเป็นการแข่งขัน จึงแสดงออกด้วยการชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันนั่นเอง (สัมภาษณ์ จักรกฤษณ์ จารัสศรี, นักศึกษา, 29 ตุลาคม 2535)

สำหรับนักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบอิสระจะมีลักษณะ เชื่อมมั่นในความสามารถทางการเรียนรู้ของตนเอง เป็นอย่างมากชอบคิดด้วยตนเอง ทำงานด้วยความคิดเห็นของตนเอง จะเรียนในเนื้อหาวิชาที่รู้สึกที่สำคัญ แต่ก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ คนอื่นในชั้น ชอบการสอนที่มีนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ให้โอกาสนักศึกษาคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนไม่ชอบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากเกินไปโดยไม่จำเป็น (Grasha and Reichman. 1978) นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักจะมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีและปานกลาง ซึ่งจากผลของการวิจัยครั้งนี้ พบมากในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ชั้นปีระดับปลาย (ตารางที่ 22, 25) ซึ่งอาจเป็นเพราะสาขาวิชามนุษยศาสตร์ประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์ เมื่อศึกษาถึงชั้นปีระดับปลาย (ชั้นปีที่ 3 และ 4)

วิชาที่เรียนจะเป็นวิชาเอก ที่เน้นการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้สร้างผลงาน ที่เป็นเอกลักษณ์ทางความคิดของตนเอง ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องการความเป็นตัว ของตัวเองมีความคิดเป็นอิสระเพื่อสร้างผลงานใหม่ ๆ ด้วยความคิดสร้างสรรค์ ของตนเอง (สัมภาษณ์ สุริยา ศรีสุภาพ, อาจารย์, 17 พฤษภาคม 2535) และ แสดงออกด้วยการชอบแบบการเรียนแบบอิสระดังกล่าว ส่วนนักศึกษาที่ชอบแบบ การเรียนแบบหลักเลียงนั้นมีจำนวนน้อยมาก จะพบในชั้นปีระดับต้นมากกว่าระดับ ปลาย ซึ่งเป็นแบบที่ไม่มีผลดีและไม่เหมาะสมกับการศึกษา เพราะนักศึกษาจะ เป็นคนที่หันหนีจากกิจกรรมการเรียน ไม่ชอบปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ และอาจารย์ ดังที่ เตือนใจ ชิวภักดี (2516) ได้กล่าวไว้ว่า นักศึกษาที่ได้เรียนในคณะที่ต้อง การเรียน ก็จะมีคามตั้งใจเรียนส่วนนักศึกษาที่ถูกบังคับหรือไม่ชอบในคณะที่เรียน อาจก่อให้เกิดปัญหาและไม่ตั้งใจเรียน

เมื่อเราเข้าใจและรู้ว่านักศึกษามีลักษณะนิสัย ทัศนคติ ความชอบและ พฤติกรรมเป็นอย่างไร จะทำให้ผู้บริหารและอาจารย์ช่วยกันปรับพฤติกรรมและจัด การเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพ การเรียนรู้ของนักศึกษาต่อไป (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) ดังที่ พาพรย์ สีนลาร์จน์ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพดี ได้นั้นก็ต่อเมื่อแบบการสอนของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนของนักศึกษา ผู้สอนจะต้องศึกษาและพัฒนาแบบการสอนควบคู่กับการเรียนรู้ แบบการเรียนของ นักศึกษาคด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชอบแบบการเรียนแบบ มีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาชอบแบบร่วมมือ และแบบพึ่งพาตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าว ได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ชอบแบบการเรียนไม่แตกต่างกับนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล เนื่องจากมีการจัดการศึกษาในเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน มี วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตในชนบทธรรมนิยม ประเพณีและค่านิยมเหมือนกัน ถึงแม้ว่าจะมีพัฒนาการทางการศึกษาและนวัตกรรมทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งมหาวิทยาลัย เอกชนมีพัฒนาการและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ปัจจุบันยัง เป็นการขยายตัว ทางด้านปริมาณ เพื่อรองรับหรือเปิดโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ต้องการมากขึ้น บนพื้นฐานของนโยบายและลักษณะการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างจาก เดิม และไม่ แตกต่างจากมหาวิทยาลัยรัฐบาล ลักษณะการเรียนการสอนจึงไม่ต่างกันอันเป็น ผลสืบเนื่องทำให้ให้นักศึกษาชอบแบบการเรียนไม่ต่างกันด้วยผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ด้านการสอน

จากผลของการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชอบแบบการเรียนที่มีลักษณะประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่น นั่นคือ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา ดังนั้นถ้าจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับแบบการเรียนที่นักศึกษาพึงพอใจ จะสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนอันจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ดังที่ เจมส์ (1962) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีสอนที่ผู้เรียนชอบและไม่ชอบจะส่งผลถึงความแตกต่างของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะบรรยายในชั้นเรียนโดยมีอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ทันสมัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดโดยการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างทั่วถึง มีกิจกรรมกลุ่มประกอบการเรียน เพื่อให้ทุก ๆ คนได้มีส่วนร่วมและร่วมมือกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ พร้อมกับร่วมกันรับผิดชอบผลงานที่สร้างขึ้น สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ที่เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ตรงที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต

ด้านบริการทางวิชาการ บริการห้องสมุด บริการแนะแนว

จัดให้มีการบริการทางวิชาการให้พอเพียง โดยเฉพาะห้องสมุดหรือวิทยบริการควรอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างดี มีหนังสือหรือเอกสารที่มีคุณค่า ทันสมัย ครบถ้วน หลากหลายและเพียงพอกับความ ต้องการของนักศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาพึงพอใจในบริการ และเห็นว่า การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยากจากการใช้บริการห้องสมุดหรือวิทยบริการที่ทันสมัย บริการรวดเร็ว และพร้อมที่จะเป็นแหล่งรวบรวมวิทยากร สำหรับการศึกษาย่างสมบูรณ์ สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องรอคอยหรือพึ่งพาอาศัยผู้อื่นเกินความเหมาะสมทางการศึกษาเป็นการสนับสนุน และส่งเสริมให้นักศึกษามีวิธีการเรียนที่เปลี่ยนแปลง เป็นแบบอิสระสูงขึ้น ช่วยให้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามหลักการของการอุดมศึกษาสากล ที่มุ่งเน้นความมีอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ จัดบริการแนะแนวทางการศึกษา สำหรับนักศึกษาโดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา เป็นผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษากับนักศึกษาที่ต้องการได้รับการแนะแนวหรือมีปัญหาทางด้าน การเรียนหรือด้านอื่น ๆ เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่จะ เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา เพราะปัญหาบางประการอาจทำให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงต่อการศึกษาได้ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนด้านกิจกรรมทางการกีฬา ให้ถึงพร้อมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะ

สร้างสุขภาพ อนามัย ระเบียบ วินัยและสังคมที่ดีพร้อมกับเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกในความสามารถด้านการกีฬา เป็นการสร้างความมั่นใจในตนเองให้นักศึกษาอีกทางหนึ่ง เพราะได้ร่วมในกิจกรรมที่ตนเองได้แสดงความสามารถของตน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะช่วยให้นักศึกษาไม่หลีกเลี่ยงสังคมและไม่หลีกเลี่ยงต่อการเรียน

ค่านิยมของครูผู้สอน

วิธีการเรียนของนักศึกษานั้นมีความแตกต่างกัน นักศึกษาบางคน อาจจะสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพียงอาศัยการชี้แนะจากอาจารย์เท่านั้น บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ (E.G. Bogue, 1974) ดังนั้น ในการสอนอาจารย์ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงวิธีการเรียนของนักศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อจะได้นำไปจัดสภาพและบรรยากาศในการเรียนการสอน ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด (Leonard Davidman, 1981) เพราะแบบการเรียนของนักศึกษาย่อมมีความสัมพันธ์กับแบบการสอนของครูผู้สอน อาจารย์ผู้สอนจึงต้องศึกษาและพัฒนาการสอนควบคู่กันไปกับการเรียนรู้แบบการเรียน (Learning Styles) ของนักศึกษา เพื่อจะได้นำไปใช้ดำเนินการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติ การเรียนรู้ของนักศึกษาตลอดไป (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2525)

สำหรับคุณลักษณะของครูผู้สอนที่เหมาะสมกับแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบ คือ แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือกัน อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง สามารถอธิบาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี สามารถใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนที่น่าสนใจได้เป็นอย่างดี เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน จัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสแสดงออกทางความสามารถ มีส่วนร่วมในชั้นเรียนและร่วมปรึกษาจัดทำโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งเป็นการสนับสนุนแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบเป็นอย่างดี

ค่านิยมของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายสนับสนุนการเรียนการสอนแบบประสานสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือที่นักศึกษาชอบมากที่สุด โดยจัดให้มีวัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย เป็นที่น่าสนใจ และเพียงพอต่อการใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการเรียนในชั้นเรียนและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการเรียนการสอน

สำหรับแนวทางการสนับสนุน การศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระเพื่อให้เกิด ความรู้อย่างกว้างขวางทางวิชาการ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ดังหลักการ ของการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยจึงควรมีนโยบายส่งเสริมให้มีการบริการทาง วิชาการอย่างกว้างขวาง จัดศูนย์ข้อมูลทางวิชาการและหอสมุดหรือวิทยบริการ ที่รวบรวมหนังสือและ เอกสารทางวิชาการที่ทันสมัยและพอ เพียงต่อความต้องการ ของผู้ใช้บริการในการศึกษาค้นคว้าได้เป็นอย่างดี

นโยบายด้านกิจการนักศึกษา ควรเป็นนโยบายที่ชัดเจน โดยเฉพาะ ในส่วนงานด้านกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นกิจกรรม นักศึกษาที่จะสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษา โดยการฝึกและพัฒนาตนเอง ด้านการปฏิบัติงานกับผู้อื่น อันจะเป็นการฝึกความพร้อมเพื่อสู่สังคมการทำงานใน อนาคต จึงควรเป็นนโยบายที่สนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้รับการ กำกับดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ และความรู้เฉพาะด้าน สามารถ ให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้องและจะ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของ นักศึกษาที่ต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น ทางการกีฬา ดนตรี ภาษาอังกฤษ และ การแสดง รวมทั้งด้านวิชาการใน สาขาต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนลักษณะกิจกรรมกลุ่มให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล และสังคม อันสอดคล้องกับแบบการ เรียนที่นักศึกษาชอบคือ แบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือ มากที่สุดอีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยแบบการ เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน จำแนกเฉพาะแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอน โดย เฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย และศึกษาหาลักษณะ เฉพาะของมหาวิทยาลัยเอกชน แต่ละแห่งอย่างละเอียด
2. ควรศึกษาวิจัย แบบการ เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน จำแนก เฉพาะแต่ละสาขาวิชา เพื่อศึกษาถึงลักษณะ เฉพาะของแต่ละสาขาวิชาให้ ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยแบบการ เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนโดย พิจารณาจากแนวตามตัวแปรอื่น ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ, ด้านปัญหาส่วนบุคคล หรือ เฉพาะบุคคล ฯลฯ
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการ เรียนกับแบบการสอนของอาจารย์
5. ควรศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน